

NIEUWSBRIEF

Nummer 9 - juli 2013

Contactadressen

Douwe Zondervan (voorzitter)
Iewâl 28
8551 PT Woudsend
tel. (0514) 59 16 79
e-mail: douwezondervan@ziggo.nl

Siemon de Vries (secretaris)
A.H. Trompstrjitte 18
8551 NV Woudsend
tel. (0514) 59 19 51
e-mail: hkwoodsand@gmail.com

Peter Kranendonk (penningmeester)
Midstrjitte 71
8551 PJ Woudsend
tel. (0514) 59 25 24
e-mail: phkranendonk@zonnet.nl

Bankrekeningnr. 29.63.35.134 t.n.v.
Stichting Historische Kring Woudsend

Dorpsarchieven.nl
voor het archief van Woudsend

Ons werk wordt mede mogelijk
gemaakt door een bijdrage van

Stichting Woudsend
Anno 1816

Historische Kring is met zomerreces

De Historische Kring is nu even met zomerreces. Een mooi moment om terug te blikken. Kort samengevat: We hebben een mooi, actief en inspirerend seizoen gehad. Dat is vooral te danken aan de grote belangstelling die voor de boeiende historie van ons dorp en omgeving blijkt te bestaan. Dit bleek niet alleen uit de grote opkomst bij de twee donateursavonden, maar ook uit de vele reacties en vragen over vroeger en de aanlevering van boeiend historisch materiaal.

We gaan dan ook na de zomer door op de ingeslagen weg. U kunt weer lezingen verwachten en ook is het uitbrengen van een nieuwe historische film gepland. Ook de jeugd willen we bij de historie betrekken. Verderop in deze nieuwsbrief leest u hier meer over. Mocht u zich tijdens een natte zomerdag vervelen, kijk dan voor de aardigheid eens op onze website via Dorpsarchieven.nl. Hier komt steeds meer informatie op beschikbaar.

Douwe Zondervan

De kurk....

De Historische Kring kan haar activiteiten uitvoeren dankzij twee belangrijke financiers. Vanaf de start is ons werk mogelijk gemaakt door een bijdrage van Stichting Woudsend Anno 1816. Daarvoor kon vanaf de start in 2009 het onmisbare archiefmateriaal en noodzakelijke apparatuur voor presentaties aangeschaft worden. Incidenteel hebben we de afgelopen jaren bijdragen ontvangen voor projecten zoals het informatiebord en de gedenksteen bij het monument.

Maar de vaste kurk waarop de Kring drijft wordt gevormd door de jaarlijkse bijdragen van de inmiddels ruim 170 donateurs. Op deze wijze kunnen we onze jaarlijkse kosten (drukwerk, documentatie, MFC, etc.) bekostigen, aangevuld met opbrengsten uit verkoop van materiaal. De Historische Kring kan zo draaien op eigen kracht. Alle donateurs, hartelijk dank daarvoor!

Publicaties

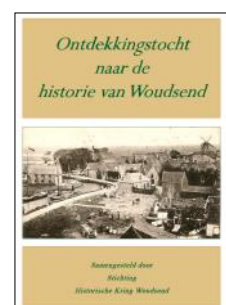
Onze historische verhalen publiceren wij in de dorpskrant 'De Driuwpôle Wâldsein'. Afgelopen seizoen verschenen daarin de volgende artikelen:

- Verhalen uit de scheerwinkel van Reekers (3 delen)
- Sluiting verzekeringskantoor een historisch dieptepunt
- De winter van 1963
- Muizenplaag
- Dieuwke Nauta
- Marijke Atsma-Van der Wal.

Andere publicaties van ons die te koop zijn (voor de zomergasten ook bij VVV/Presintsje):

- dvd 'Kruispunt van waterwegen'
- boekje 'Woudsend in de vorige eeuw'
- boekje 'Ontdekkingsstocht naar de historie van Woudsend'

Nadere informatie is te krijgen bij de secretaris.

Terugblik donateursavond 18 april

De grote zaal van mfc De Driuwplôlle zat vol op donderdagavond 18 april bij onze tweede open donateursavond van dit seizoen. Onder de aanwezigen opvallend veel Nauta's en Zoethouten. Logisch, want sprekers waren deze avond Lolle Piebe de Boer en Cees de Graaff, die een uitgebreide studie gemaakt hebben over de familie Nauta van Woudsend. Lolle Piebe de Boer, nazaat van de familie Nauta, hield een presentatie over het zeevarende deel van de familie. Cees de Graaff, oud-conrector van het Bogerman Lyceum, vertelde na de pauze wetenswaardigheden en anekdotes over de familie Nauta. Voorzitter Douwe Zondervan gaf aan het begin van de avond een kleine presentatie over de activiteiten van de Historische Kring Woudsend.

Een uitgebreid artikel over de zeevarende familie Nauta uit Woudsend verscheen in het jaarboek 2011 van het Fries Scheepvaart Museum. Lolle Piebes de Boer beschrijft hierin aan de hand van drie generaties Nauta hoe in de 18de eeuw de zeevaart in Woudsend opkwam, bloeide en weer stagneerde. Op de website www.nautawoudsend.nl is veel meer informatie te vinden over de zeevarende Nauta's.

Bezoek aan Oudheidkamer "Lemster Fiifgea"

Het is gebruikelijk dat we met de leden van de Historische Kring het seizoen afsluiten met een historisch uitje. Dit keer hebben we de Oudheidkamer "Lemster Fiifgea" bezocht. En niet zonder reden. We hebben hier voor een zeggenet, een aantal trekzelen en een paar visserslaarzen van de Woudsender visser Klaas Knobbe een goede plek gevonden. Ook Lemmer heeft een boeiende geschiedenis met de beurtvaart op Amsterdam, de scheepsbouw en de visserij met de Lemsteraken. In de Oudheidkamer is ook te zien wat de gevolgen waren van de vervening in deze streken en de afsluiting van de Zuiderzee voor Lemmer. Ook is een grote collectie van het befaamde Lemster 'kerfsnede'-aardewerk. Naast een grote collectie foto's en voorwerpen zijn er wisselende tentoonstellingen van diverse aard door het jaar heen. Het museum is zeker de moeite waard om ook eens te bezoeken!

Hiernaast een alweer historische foto van de leden van de Historische Kring voor de ingang van de Oudheidkamer.

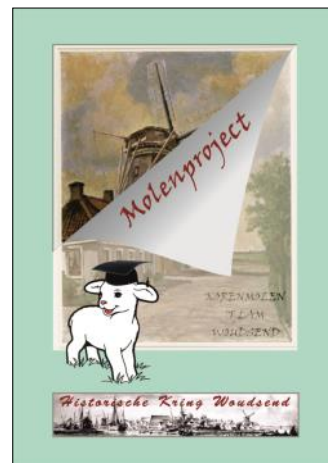
Achterste rij: Gerard Visser, Douwe Zondervan, Cees Notenboom, Siemon de Vries, Jouke Hoekstra, Pier de Jong, Sijke Fortuin, Herman Deden.

Voorste rij: Piet de Vries, Peter Kranendonk, Douwe de Vries, Dicky Visser, Hilly Westerhof, Nienke Wittermans, Rika Kuipers.

Schoolproject

Onze vrijwilligers Jouke Hoekstra en Cees Notenboom hebben namens de Historische Kring Woudsend een schoolproject ontwikkeld voor de kinderen van groep 7 van de basisschool. Het leerproject heeft als doel de schoolgaande jeugd uit Woudsend bewust te maken van het erfgoed in hun eigen omgeving. Daarvoor is de graanmolen 't Lam in Woudsend als onderwerp genomen. Deze molen staat beschreven als de oudste molen van Friesland.

Aan de hand van een lesbrief met illustraties en een stripverhaal worden de verschillende soorten molens getoond en de werking van graanmolen in het bijzonder. De kinderen leren de molenaar kennen maar ook hoe de molen als illustratie in de kunst is gebruikt, met natuurlijk speciale aandacht voor de schildering van 't Lam op het behang uit de boerderij 'Arbeid en Moeite' in Ypecolsga. Bij de lesbrief zitten opdrachtenbladen voor de kinderen. Het molenproject zal worden aangeboden aan de beide basisscholen van Woudsend.

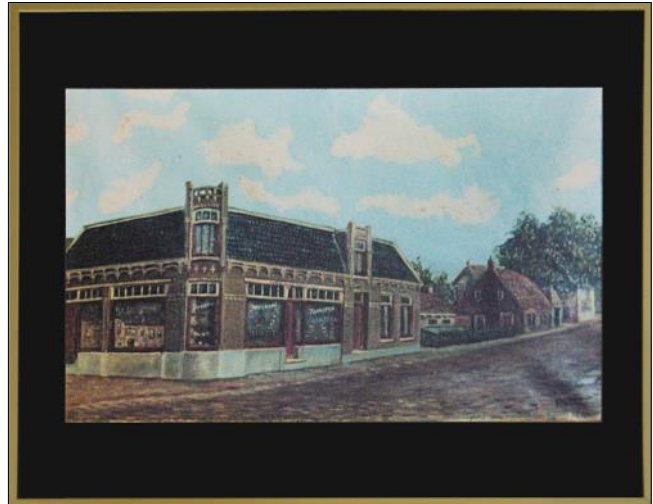

Bijzondere schenking

Dit schilderij, gemaakt door huisschilder Klaas Kuiken en voorstellende de vroegere winkel van Feenstra (nu Multishop) op 'It krús fan Dyk', is aan ons geschonken door donateur Jan Knoll (76) uit Leusden.

Jan Knoll werd als 7-jarig jongetje met z'n zus in de hongerwinter vanuit Leiden door 2 vreemde mannen in leren jassen met de auto over de afsluitdijk naar Friesland gebracht. Z'n zus kwam bij een tante in Joure terecht en Jan Knoll bij winkelier Feenstra. Hij ging hier ook naar school en was er ook bij toen de brug in Woudsend werd opgeblazen. Hij kwam later nog veel op bezoek bij de Feenstra's en komt nog regelmatig even Friesland en Woudsend bezoeken. Het schilderij erfde hij na het overlijden van beide Feenstra's.

De heer Knoll is een trouwe bezoeker van onze donateursavonden en hij vond dat het schilderij weer naar Woudsend terug moest. Wij zijn heel blij met deze schenking.

Tromp

Nee, nu niet eens over de familie die van grote invloed geweest is op de ontwikkeling van Woudsend. Dit gaat over een koekjestrommel, in het fries 'tromp'. (Overigens dankt de Woudsender familie Tromp volgens overlevering de achternaam wel aan de koekjestrommel. Michiel Ages - scheepsbouwer maar ook schipper - liep altijd met een koekjestrommel onder de arm door de buorren als hij weer ging varen. Zo kreeg hij volgens het verhaal in Woudsend de bijnaam Michiel Tromp. Zoon Hylke Michiels heeft op latere leeftijd deze naam officieel als achternaam aangenomen.)

Deze 'tromp' stond op Marktplaats te koop, zo ontdekte een HKW'er, met wel een bijzondere inhoud: correspondentie van de familie Westra. De 'tromp' bleek in Oldeberkoop te staan, er werd een bezoek gebracht aan de verkoper, de inhoud van de 'tromp' werd bekeken en er werd overeenstemming bereikt over de aankoopprijs. De 'nijskijrrige' inhoud bestaat uit o.a. brieven, kaarten, trouw- en rouwkaarten aan vooral mej. Aukje Westra.

Monumenten, Molens, Muziek en Méér in Woudsend

Op Open Monumentendag en Friese Molendag op zaterdag 14 september a.s. zal Woudsend opgetuigd worden tot één levendig gastvrij 'Open huis'. Alle molens en kerken maar ook historische woonpanden zijn dan open. Er is muziek op straat, oude schepen liggen voor de wal en er is markt met oude ambachten en visrokerij.

Zie voor verdere informatie op www.woudsendonline.nl.

Herinnering aan oude Wellebrug

Zaterdag 22 juni is een herinneringsmonument bij de vroegere Wellebrug door dorpsgenoot Piet Yntema onthuld. Hij kwam zes jaar geleden op het idee, toen duidelijk werd dat er op een andere plek een nieuwe brug over de Welle zou komen als onderdeel van de rondweg om Woudsend en dat de oude Wellebrug zou worden gesloopt.

In 1843 werd de straatweg tussen Sneek en Lemmer aangelegd. Over de Welle kwam toen een houten brug. Deze werd in 1906 vervangen door een metalen draaibrug en in 1959 kwam de vaste betonbrug die vorig jaar werd gesloopt.

De aanleg van de straatweg betekende ook dat er boerderijen gebouwd konden worden aan de streek die toen behoorde tot het dorp Dijken in Doniawerstal. Pas op 9 februari 1951 werd Koufurderrige officieel een (streek)dorp. Bij de herindeling in 1984 kwam het dorp bij Wymbritseradiel.

De Wellebrug werd vooral bekend door het gevecht van de verzetsgroep met de Duitsers op 15 april 1945, op de dag van de Friese bevrijding. Daarbij verloor Woudsender Jacob Nagelhout op zijn 28ste verjaardag het leven. Voordat de brug gesloopt werd is door een gespecialiseerd bedrijf de bodem van het water rond de brug doorzocht op achtergebleven munitie.

Het gedenkteken werd ontworpen door Date Walsweer en heeft de vorm van de laatste betonnen brug. Het functioneert als bank met in het midden een glazen plaats waarop de geschiedenis van de brug en het gedicht 'De ballade fan de Wellebrêge' van Douwe Tamminga te lezen is. Het geheel is omstraat met klinkers van de oude straatweg, die onder het asfalt vandaan kwamen. Twee stenen met de jaartallen 1906 en 1959 die bij de brug lagen en de vervangingsjaren van de brug aangeven zijn in het straatwerk opgenomen.

Fryslân

Het historisch tijdschrift Fryslân, dat om de twee maanden verschijnt, heeft in het meinummer als thema 'De Friese Meren'. In een viertal artikelen worden verschillende aspecten van de rol van de meren in de Friese geschiedenis belicht. Boeiende verhalen over o.a. de ontstaansgeschiedenis van de meren en over verdronken dorpen, zoals het oude Elahuizen, waarvan een zwart-gele markeringsboei in de Fluessen als waarschuwing de resten van de kerk en het kerkhof aangeeft. Ook in het nummer een verhaal over het hardzeilen als statussymbool en over de Friese waterwegen als scheiding en verbinding. Het historisch tijdschrift Fryslân is los te koop in de boekhandel.